

Az ítéltábla dr. Gáspár Zsuzsanna ügyvéd által képviselt **I.r., II.r. felpereseknek** dr. Jámbor Attila Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen **közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése** iránt indított perében, a Győri Törvényszék 2012. április 18. napján kelt 3.P.21.022/2011/10. számú ítéletével szemben, a felperesek által 11. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

### **í t é l e t e t :**

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek fejenként 20.000.-(húszezer) forint fellebbezési eljárási költséget, továbbá az illetékügyben eljáró hatóság felhívására a Magyar Államnak fejenként 222.100.-(kettőszázhuszonkettőezer-egyszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **I n d o k o l á s :**

Az elsőfokú bíróság a felperesek közigazgatási jogkörben okozott kár jogcímén előterjesztett kereseti kérelmét elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek személyenként 50.000.-Ft perköltséget, valamint a Magyar Államnak felhívásra személyenként 165.000.-Ft feljegyzett elsőfokú eljárási illetéket.

Az ítéletének tényállásában megállapította, hogy az **helység 1-i ...** hrsz.-ú beépítetlen belterületi ingatlan a felperesek tulajdonában van. A közúttal közvetlen összeköttetéssel nem rendelkező ingatlan megközelítését lehetővé tevő - és a felperesek által 1991. évtől kezdődően zavartalanul használt - **helység 1-i ...** hrsz.-ú magánút "A" tulajdonában maradt.

alperes neve a 2001. május 11-én kelt határozatában a felperesek ingatlanára végleges jellegű lakóépület felépítését engedélyezte.

A határozattal szemben "A" élt fellebbezéssel. Arra hivatkozott, hogy a felperesek ingatlana csak a tulajdonát képező ... hrsz.-ú útról közelíthető meg, - amelynek használatára a felpereseknek átjárási szolgalmuk, vagy egyéb használati jogcímük nincs - emiatt saját ingatlanuk rendeltetésszerű használatához szükséges közlekedés nem biztosított.

A fellebbezést az alperes elmulasztotta felterjeszteni a másodfokú hatósághoz, a felperesek részére kiadott elsőfokú építési engedély nem emelkedett jogerőre.

A felperesek a fellebbezés felterjesztésének hiányát - írásban - nem sérelmezték, a kialakult helyzettel kapcsolatosan írásbeli tájékoztatást nem igényeltek.

A felperesek úgy vélték, - állításuk szerint az alperes szóbeli tájékoztatása eredményeként - hogy a jogerős építési engedély megszerzését az ingatlanuk közúttal való összeköttetésének hiánya okozza.

A felperesek 2002. június 27-én a ... hrsz.-ú ingatlanra szolgalmi jog megállapítása iránt peres eljárást kezdeményeztek. Az eljárás a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2006. október 5-én kelt és a kereseti kérelem elutasítását helybenhagyó ítéletével fejeződött be. A felperesek felülvizsgálati kérelmét a Legfelsőbb Bíróság 2007. szeptember 19-én kelt végzésével hivatalból elutasította.

Ezt követően a jogi képviselővel eljáró felperesek - az 1988. évi I. törvény rendelkezései alapján - arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a ... hrsz.-ú ingatlan ún. „közforgalom elől el nem zárt magánút”, amelynek használatára bárki, így felperesek is korlátozás nélkül jogosultak.

Ezt az álláspontot - az érintettek részvételével 2010. február 4-én megtartott egyeztető tárgyaláson - a Nemzeti Közlekedési Hatóság is elfogadta. Az egyeztető tárgyalások eredményeként 2010 márciusára - a magánút használatát korábban fizikálisan is akadályozó, személyükben új tulajdonosok - a felperesek ingatlanának ... hrsz.-ú magánúton keresztül történő megközelítését nem akadályozták és 2010 márciusára korlátozás nélkül lehetővé tették a felperesek ingatlanának megközelítését.

2010. október 27-én a felperesek az **helység 1-i ...** hrsz.-ú ingatlanra elvi építési engedély iránti kérelmet terjesztettek elő, amely pozitív elbírálást követően 2010. december 20. napján emelkedett jogerőre.

A felperesek azonban építkezési szándékuktól elálltak. Ezen döntésüket az időközben megváltozott gazdasági és jogi környezettel, előrehaladott életkorukkal és azzal indokolták, hogy immár gyermeküknek sem áll szándékában az ingatlanra építkezni.

A felperesek 2011. december 20-án közigazgatási jogkörben okozott kár címén terjesztettek elő keresetet az alperessel szemben.

Arra hivatkoztak, hogy a 2001-ben kelt építési engedély jogszerű volt, ingatlanuk megközelíthetősége - a ... hrsz.-ú magánúton keresztül - már 2001-ben is biztosított volt. Amennyiben az alperes - az egyébként megalapozatlan fellebbezést - nem mulasztja el felterjeszteni a másodfokú hatósághoz, úgy a fellebbezés elbírálása során fény derült volna arra, hogy ingatlanuk közútról megközelíthető, így a jogerős építési engedély birtokában már 2001-ben lehetőségük nyílt volna az építkezés megkezdésére.

Vagyoni kárukat 140.000.-Ft összegű - az építési engedély iránti kérelem benyújtásakor felmerült - tervezési költségekben, összesen 383.150.-Ft összegű - a szolgalmi jogi perben

felmerült - perköltségben és az elvi építési engedély iránti kérelemmel kapcsolatosan kifizetett 49.000.-Ft tervezési költségben jelölték meg. Ennek alapján személyenként 276.075.-Ft vagyoni kártérítés megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

Nemvagyoni kár címén személyenként 2.500.000.-Ft megfizetésére tartottak igényt. A 2001. év óta eltelt időszakban mind az életkorukban, mind a pénzügyi- gazdasági körülményekben olyan változások történtek, amelyek következtében „elestek attól a lehetőségtől”, hogy eredeti szándékuknak megfelelően a perbeli ... hrsz.-ú ingatlanon lakóházat létesítsenek. Ezért lakhatásuk biztosítására családi házban már nem kerülhet sor.

A fellebbezés felterjesztésének elmaradásából és az alperes szóbeli tájékoztatásából arra következtettek, hogy az ingatlanuk közötti való összeköttetésének hiánya okozza az építési engedély jogerőre emelkedésének akadályát. Ez magyarázza a szolgalmi jogi perek általuk történt megindítását, majd a közlekedési hatóság előtt kezdeményezett eljárásukat.

A közlekedési hatóság tisztázta, hogy a ... magánút használatára mind fizikálisan, mind jogilag lehetősége van a felpereseknek. A ... hrsz.-ú magánút státuszának vizsgálatára azonban csak „közlekedési hatósági szempontból” került sor. Az építésügyi hatósági eljárásban figyelembe veendő és az építési engedély megadásához szükséges körülményekkel a felperesek nem voltak tisztában, ezért volt indokolt az elvi építési engedély iránti kérelem benyújtása.

Az elsőfokú bíróság - az alperes elévülési kifogásának helyt adva - a kereseti kérelmet elutasította.

Leszögezte, hogy közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére akkor kerülhet sor, ha a kártérítés általános feltételei (Ptk.339. § (1) bekezdés) és különös feltételei is (Ptk.349.§(1) bekezdés) fennállnak.

Kifejtette, hogy az építési engedély kiadására a felperesek kérelmének megfelelően került sor, ezért a határozattal szemben részükről „rendes jogorvoslat” igénybevétele nem volt indokolt.

A közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének a Ptk.349.§ (1) bekezdésében írt különös feltételének hiányát nem eredményezi, hogy a felperesek „közigazgatás hallgatásával,, szemben tevőlegesen nem léptek fel.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes az 1957. évi IV. törvény (Áe.) 4. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét megsértve elmulasztotta a felperesek építési engedélyével szemben benyújtott fellebbezés felterjesztését. Azonban a felperesek magatartása sem felelt meg az Áe. 2. § (4) bekezdésében foglalt általános együttműködési kötelezettség elvének, mivel - tudomásuk ellenére - nem tettek lépéseket annak érdekében, hogy a fellebbezés másodfokú hatóság általi elbírálására sor kerüljön.

A felperesek fentiek szerinti magatartása azonban nem eredményezi a Ptk.349. § (1) bekezdésében megfogalmazott feltétel hiányát, ezáltal a kereset elutasítására a másodfokú építéshatósági eljárás elmaradása nem szolgálhat alapul. Mindez tehát nem képezi akadályát a Ptk.339. § (1) bekezdésében írtak vizsgálatának.

Az elévülési kifogás elbírálása körében az elsőfokú bíróság a Ptk.360. § (1) bekezdése alapján abból indult ki, hogy a felperesek károsodása - mint a fellebbezés felterjesztésének elmulasztása - 2001 nyarán következett be, ezért az 5 éves elévülési határidő ekkor kezdődött meg.

A szolgalmi jogi per időtartama alatt, valamint a ... hrsz.-ú ingatlan „közforgalom számára nyitott magánút” státusának rendeződéséig - azaz a közlekedési hatóság előtti egyeztetés időpontjáig - és az úthasználat fizikális akadályainak megszűntéig a felperesek kártérítési követelése a Ptk.326. § (2) bekezdése értelmében nyugodott, azaz a követelést a felperesek menthető okból nem tudták érvényesíteni. A felpereseknek az akadály megszűntétől (2010. február- március) számított egyéves határidő állt rendelkezésre a kártérítési igényük érvényesítésére.

Az I. r. felperes maga is úgy nyilatkozott, hogy a 2010. február 4-i hatósági egyeztetés és az úthasználat fizikális akadályainak 2010 márciusi megszűnte alapján már tudták, hogy a megközelíthetőség hiánya nem képezi akadályát az építkezésnek, így megállapítható, hogy a felperesek ezen időpontban már teljeskörűen az igényérvényesítéshez szükséges információk birtokában voltak.

Kereseti kérelmük előterjesztésére azonban csak 2011. december 20-án került sor, ezért igényük elévült.

A felperesek a fellebbezésükben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárt bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a tényállást részben helytelenül állapította meg és tévesen jutott arra a következtetésre, hogy felperesek kártérítési igénye elévült.

Az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg a Ptk.326. § (2) bekezdésében - a követelés nyugvását követően - biztosított egyéves határidő kezdő időpontját 2010. február- március hónapban. Ekkor ugyanis a felperesek még nem voltak valamennyi, a kártérítési igény érvényesítéséhez szükséges információ birtokában.

Hangsúlyozták, hogy 2002 nyarán az ingatlanuk - ... hrsz.-ú magánúton történő - megközelíthetősége már nemcsak jogilag vált kétségesse, de a tulajdonosok által emelt barikád miatt fizikálisan is lehetetlenné vált. Ezért 2002 nyarától 2010 márciusáig terjedő időtartamban erőfeszítéseik arra irányultak, hogy a tulajdonukban lévő ingatlan megközelíthetőségével kapcsolatos jogi helyzetet tisztázzák, és az úthasználat ténylegesen is biztosított legyen.

Az alperes által az építési hatósági eljárás során 2001. évben tanúsított jogellenes magatartásról az elvi építési engedélyt megadó határozat kézhezvételét - és annak 2010. december 20-i jogerőre emelkedését - követően szereztek tudomást. Ekkor szembesültek a

felperesek azzal a ténnyel, hogy 2010 decemberében ugyanolyan körülmények között és feltételek mellett kaptak építési engedélyt, mint amelyek már 2001. évben is fennálltak. A ... hrsz.-ú magánút bárki általi használatának lehetősége már 2001. évben is nyitva állt. Így a jogerős építési engedély megszerzésének 2001. évben egyetlen akadálya a fellebbezés felterjesztésének elmulasztása volt.

Abból a körülményből, hogy a közlekedési hatósági eljárás eredményeként a ... hrsz. alatti ingatlanon történő közlekedés jogszabályban rögzített feltételéről felperesek tudomást szereztek, nem volt levonható általuk az a következtetés, hogy az ingatlanon való építkezés lehetősége is adott. Ez indokolta az elvi építési engedély beszerzését. A ... hrsz.-ú ingatlan közforgalom számára nyitott magánút minőségének - számukra kedvező jogi státuszának - felismerése csak az ingatlanon való közlekedés lehetőségét jelentette a felperesek számára. Ekkor azonban még nem voltak tisztában azzal, hogy az építkezés lehetősége 2011-ben is ugyanolyan feltételek mellett adott volt, mint amilyenek mellett 2001-ben már lehetőség lett volna rá.

A fentiekből következik, hogy felperesek számára az igényérvényesítés lehetősége 2010. december 20. napját követően nyílt meg, azaz az elvi építési engedély jogerőre emelkedéséről való tudomásszerzésüket követően. Ezért az általuk 2011. december 20-án előterjesztett kártérítési követelés elévültnek nem tekinthető.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helyben hagyására irányult annak helyes indokaira tekintettel.

Hangsúlyozta azt a tényt, hogy a Nemzeti Közlekedési Hatóság állásfoglalása egyértelművé tette, hogy a felperesek által korábban a jogerős építési engedély megszerzése akadályának tekintett közúttal való összeköttetés hiánya a továbbiakban az építési engedély megszerzésének nem képezi akadályát.

A felpereseknek 2010 márciusában tudniuk kellett, hogy az az egyetlen ok, amely megghiúsította az építési engedély jogerőre emelkedését és amelyet - a perben nem bizonyított állításuk szerint az alperes közölt velük - elhárult, tehát részükre közel 10 éve jogerős építési engedélyt lehetett volna kiadni.

A nem jogerős elvi építési engedély 2010. november 6-i kézhezvétele minden kétséget kizáróan nyilvánvalóvá tette és megerősítette - a felperesek részére már 2010 márciusában is rendelkezésre álló - információt, miszerint a jogerős építési engedély megszerzésének már 2001-ben is fennállt a lehetősége. A felperesek 2011. december 20-i igényérvényesítése tehát elkészt.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, a bizonyítékokat okszerűen, a Pp.206. §-ban írtaknak megfelelően értékelve helyes tényállást állapított meg, amelyből levont érdemi jogi következtetése - az alábbi eltérő jogi indokok alapján - helytálló.

Osztotta az ítélőtábla az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy felperesek nem estek el a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti követelésük érvényesítésének lehetőségétől azáltal, hogy az építési engedély elleni fellebbezés felterjesztésének elmulasztását nem sérelmezték. Az elsőfokú bíróság ezért helytállóan tette vizsgálat tárgyává az alperes elévülési kifogását.

A Ptk.360. § (1) bekezdése értelmében a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. A Ptk.326. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált.

Az alperes elévülési kifogására tekintettel a bíróságnak meg kellett határoznia az elévülési határidő kezdő időpontját, amely - a fentiekre tekintettel - a felperest ért károsodás bekövetkeztének időpontja.

Az "A" által megfellebbezett elsőfokú építési hatósági határozat felterjesztésének elmulasztása miatt az alperes jogellenes és felróható magatartása megállapítható. A károkozó magatartással okozati összefüggésben - esetlegesen - bekövetkező károsodás időpontja azonban gyakran eltér a károkozó magatartás vagy mulasztás időpontjától.

Tévedett az elsőfokú bíróság amikor - jelen tényállás mellett - a felperes által állított vagyoni és nemvagyoni károk bekövetkeztének időpontját - ezáltal az elévülés kezdő időpontját - 2001. év nyarában határozta meg.

A felperesek által vagyoni kárként érvényesített, a szolgalmi jogi perben őket terhelő perköltség összege - amennyiben az az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben felmerülő károsodásként volna értelmezhető - úgy az a másodfokú eljárás befejeződésével, azaz 2006. október 5-én merült fel.

A felperesek perköltség összegére alapított kártérítési igénye tehát a Ptk.324. § (1) bekezdése alapján elévült, mivel az elévülési határidő 2011. október 5-én eltelt, ezért az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmet - e körben helyesen - a Ptk.325. § (1) bekezdése alapján elutasította.

A felperesek vagyoni kárként jelölték meg a 2001-ben felmerült 140.000.-Ft összegű, valamint a 2010-ben felmerült 49.000.-Ft összegű tervezési költséget is.

A tervezési díjak összesen 189.000.-Ft összege azonban nem az alperes jogellenes magatartása - azaz a fellebbezés felterjesztésének hiánya - miatt és főként nem a jogellenes magatartás kifejtése időpontjában vált „felesleges kiadássá”, hanem a felperesek saját - az elvi építési engedély iránt 2010. október 27-én előterjesztett kérelmüket követően meghozott - döntése következtében, miszerint nem kívánnak építkezni.

Nyilvánvaló, hogy amennyiben a pozitív elbírálású elvi építési engedély beszerzését követően akár felperesek, akár gyermekük építkeznek, úgy a tervezési költség - függetlenül az alperes 2001-ben tanúsított magatartásától - nem felesleges kiadásként, azaz felperesek oldalán kárként, hanem az építési engedély megszerzéséhez és az építkezéshez szükséges, indokoltan felmerülő költségként jelentkezik.

A feleslegessé vált tervezési költségben megnyilvánuló károsodás tehát 2010. év végén, 2011. évben következett be. Ezért a kereseti kérelem e körben történő elutasítására - az ítélőtábla álláspontja szerint - nem az elévülésre tekintettel, hanem amiatt került sor, hogy

annak bekövetkezte nem az alperesi jogellenes magatartással áll oksági összefüggésben, hanem a felperesek azon személyes megfontolásokon alapuló döntésével, miszerint nem kívánnak építkezni. A kártérítési felelősség megállapításának a Ptk.339.§ (1) bekezdése által előírt feltételei közül - a károkozó magatartás és a kár bekövetkezte közti - okozati összefüggés ebben a körben nem állapítható meg.

A nemvagyoni kártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelemmel kapcsolatosan az ítélet tábla azt vizsgálta, hogy a felperesek alkotmányos vagy egyéb személyhez fűződő jogai szenvedtek-e olyan sérelmet, amely hátrány nemvagyoni kártérítéssel kompenzálható.

A felperesek azon hivatkozása, hogy elestek az építkezés és a családi házas otthon megteremtésének lehetőségétől, nem tekinthető olyan jogvéde érdeknek, olyan személyiségi jognak, amelynek esetleges sérelme nemvagyoni kártérítésre adhatna alapot.

A felpereseket nem érte személyiségi jogi hátrány, jogvéde érdekük sérelmének hiányában a Ptk.339. § (1) és 349. § (1) bekezdése alapján előterjesztett kártérítési igényük sem megalapozott. Jelen tényállás mellett felperesi személyiségi jogi jogsérelmet, mint károsodás hiányában annak bekövetkeztének időpontja és az ehhez igazodó elévülési idő kezdő időpontjának vizsgálata ezért fogalmilag kizárt.

A kifejtetteket összegezve az ítélet tábla rögzíti, hogy a felperesek nem jelöltek meg sem alkotmányos sem egyéb védendő személyiségi jogot (Ptk.76. §), amely olyan sérelmet szenvedett, ami többlettényállás hiányában nemvagyoni kártérítésre adna alapot.

A fentiekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését a fentiekben kifejtett eltérő indokok alapján a Pp.253. § (2) bekezdése alapján helyben hagyta.

Az ítélet tábla az eredménytelenül fellebbező felpereseket a Pp.78. § (1) bekezdése alapján személyenként kötelezte a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontja és 3. § (5) bekezdése alapján megállapított mértékű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség alperes javára való megfizetésére, valamint a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték állam javára való megfizetésére.

Győr, 2013. március 20. napján

|                                  |                       |                         |   |
|----------------------------------|-----------------------|-------------------------|---|
| Dr. Havasiné Dr. Orbán Mária sk. | Dr. Sarmon Hedvig sk. | Dr. Világi Erzsébet sk. | a |
| tanács elnöke                    | előadó bíró           | bíró                    |   |

A kiadmány hitelével:

Kiadó:

